

ข้าวพันธุ์แสง 5 มช. (Sang 5 Morchor)

วันที่รับรองพันธุ์ : 2 พฤศจิกายน 2563

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวพันธุ์แสง 5 มช. เป็นข้าวเหนียว ไวต่อช่วงแสง ได้จากการคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์จากข้าว พันธุ์เมืองทองถิ่นจากที่สูง เริ่มจากการศึกษาและวิจัยในการดำเนินงานวิจัยเรื่องการรวบรวม ประเมินและจำแนก พันธุ์ข้าวจากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน ระยะเวลา 3 ปีระหว่าง พ.ศ. 2556-2558 โดยในปี พ.ศ. 2556 ได้รวบรวมพันธุ์ข้าวพันธุ์เมืองทองถิ่นจากที่สูงของทั้ง 3 จังหวัดคือ เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 พันธุ์ นำมาวิเคราะห์ ประเมินและจำแนกคุณภาพพิเศษในเมล็ดข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่อผู้บริโภค รวมทั้งการจำแนกลักษณะทางสัณฐานวิทยาของข้าวคุณภาพพิเศษที่เก็บรวบรวมมาในปีแรก โดยพันธุ์แสง 5 ได้คัดมาจากตัวอย่างเบอร์ 56-290 เป็นข้าวเหนียว ข้าวไร่ ซึ่งเก็บตัวอย่างมาจากชาติพันธุ์กะเหรี่ยงหมู่บ้านปางคาม ตำบลปางมะผ้า อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยตัวเลข 5 ตามหลังชื่อพันธุ์หมายถึงเป็นการคัดเลือกพันธุ์ บริสุทธิ์ (pure line selection) โดยคัดจากลักษณะที่ต้องการได้ในต้นที่ 5 หลังจากนั้นเป็นการคัดเลือกพันธุ์ บริสุทธิ์ที่มีความสม่ำเสมอภายในสายพันธุ์ของข้าว โดยดำเนินการคัดเลือกจำนวน 7 ชั่วรุ่น นำมาปลูกประเมิน ลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต รวมทั้งประเมินปริมาณสารฟีนอลเปรียบเทียบกับพันธุ์มาตรฐาน 5 พันธุ์ ได้แก่ ก่ำดอยสะเก็ด ก่ำหอม มช. ขาวดอกมะลิ 105 กข.6 และชีวแม่จัน ผลการศึกษา มีความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ และไม่พบการกระจายตัวในลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต และสามารถคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีค่า ปริมาณฟีนอลสูง คือ พันธุ์แสง 5 มช. ซึ่งมีปริมาณฟีนอลในเมล็ดข้าวกล้องสูง 655.4 กรัม gallic acid/กิโลกรัม

คุณสมบัติพิเศษ

ฟีนอลในเมล็ดสูง

งานวิจัยรองรับการนำไปใช้ประโยชน์

1. Wisetkomolmat J, Arjin C, Satsook A, et al. Comparative Analysis of Nutritional Components and Phytochemical Attributes of Selected Thai Rice Bran. *Frontiers in Nutrition*. 2022 ;9:833730. (รำข้าว)
2. Comparative analysis of bioactive-phytochemical characteristics, antioxidants activities, and anti-inflammatory properties of selected black rice germ and bran (*Oryza sativa* L.) varieties

